SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 1.) DINGSDAG DEN 4den JANUARY. (Ao. 1825.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN. — De *Courier* behelst weder, van deszelfs correspondent uit Kadix, eenen brief, dien hij zonder eenige bijgevoegde aanmerking plaatst. Het schrijven is van 27 Julij en behelst hetgeen volgt:

» Ik acht het noodig u te berigten, dat zaturdag ll. een Fransch eskader hier aangekomen is, onder bevel van eenen vice-admiraal, sterk zes fregatten en een linie-schip, en zondag ochtend heeft zich met dezelve vereenigd het eskader onder commando van den schout-bij-nacht, wiens vlag hier sedert eenige maanden aan boord van de *Santi Petri* gewaaid heeft. Zij bleven den geheelen zondag voor anker liggen en ten vier ure in den achtermiddag van maandag wonden zij het op en stuurden westwaards. De arme Spanjaarden waren verbaasd zoo groot eene Fransche vloot voor hunne eenmaal zoo beroemde stad te zien; en waren niet van het denkbeeld te brengen, dat Engeland aan Frankrijk den oorlog zou verklaren!

» Men zegt, dat dit eskader naar Toulon gaat, om door den minister van marine geïnspecteerd te worden; doch velen gelooven dat het *verzegelde* orders heeft, en dat deszelfs verdere bestemming nog niet bekend is.

Er blijven thans in de baai van Kadix nog drie fregatten en verscheidene kleinere schepen.

» De zaturdag aangekomene schepen waren zondag en maandag druk bezig in het opkoopen van proviand, hetwelk meenig een doet gelooven, dat Toulon de plaats van hun rendez-vous niet is."

Menigmaal is van de innerlijke of zelf verbranding gesproken, waaraan de ligchamen van personen, die zich aan sterk drinken hebben overgegeven, gezegd worden bloot te staan; doch dit ontzettend verschijnsel, waarvan men tot nog toe de uitwerkselen meer dan het daarzijn had waargenomen, is door niemand zoo treffend beschreven, dan door Kapitein *Landolphe*, die zich in den jongsten zee-oorlog tusschen Frankrijk en Engeland met roem onderscheiden heeft: » Een mijner luitenants (verhaalt hij) een man van ongeveer dertig jaren, was een buitengemeen liefhebber van den brandewijn, drinkende daarvan dag voor dag twee flesschen en 's nachts nog eene. Op zekeren dag bragt men mij rapport, dat de luitenant zwaar ziek was. Ik haastte mij aan zijn bed. Reeds verteerde hem de brandewijn van binnen, en daarbij kwamen hem blaauwe vlammetjes, eenen halven voet lang en volkomen gelijk aan die van ontstoken spiritus, uit mond en neusgaten. In dien toestand sprak hij nog, en zeide een op hand zijnde en schrikkelijken dood voor uit te zien. Inderdaad vermogt de hulp der kunst niets tegen dit vuur, hetwelk zijn geheele wezen doordrong en dat met schrikbarende snelheid, werkte. Des anderen daags overleed de ongelukkige. Zijn ligchaam was in asch verkeerd, en had niets overgelaten dan verkalkte beenderen.

FRANKRYK.

PARYS. — In de maand Junij dezes jaars zijn uit China en Cochinchina de volgende zendelings-berigten ontvangen. Men heeft brieven van de beide bisschoppen, die zich in Sutchuen bevinden, te weten, Mgr. *Fontana*, bisschop van Sinite, apostolischen vicaris, en Mgr. *Perocheau*, bisschop van Maxala, deszelfs coadjutors; deze brieven zijn van September 1823. Op dat tijdstip genoten de missionarissen en de Christenen in het algemeen zeer veel rust. Met het be-

gin des jaars had men echter voor eene nieuwe algemeene vervolging gevreesd; de Onder-Koning, die sedert vele jaren gemelde provincie bestuurd had en zich den Christenen vrij gunstig toonde, naar Peking te rug geroepen en tot eene hoogere waardigheid bevorderd zijnde, had deszelfs opvolger terstond na zijne aankomst in de provincie een edikt uitgevaardigd, hetwelk alle de straffen hernieuwt, bij vorige edikten bepaald tegen hen die den Christelijken godsdienst belijden of prediken.

» Dit edikt echter heeft de rust niet gestoord; de mindere mandarijnen hebben er geen acht op geslagen; sommige hebben het in de plaatsen onder hun bestuur zelfs niet doen aanplakken en de overige hebben het slechts gedaan om den form: zelfs de Onder-Koning heeft, in de hoofdstad der provincie, aan de uitvoering van zijn edikt de hand niet gehouden. De aldaar wonende Christenen zijn even min als elders ontrust en overal blijven de geloovigen zamenkomen om gemeenschappelijk en overluid te bidden en hunne godsdienstoefeningen te verrigten, zonder door iemand gestoord te worden.

» Het Christendom is den ongeloovigen verkondigd en eenigen hebben het omhelsd. In den loop van een jaar, van September 1812 tot September 1813, zijn 273 volwassenen gedoopt en 575 personen onderwezen. Vele dier nieuw-bekeerden behoorden tot eene sekte, *ta-ma-kiao* geheeten, van welke men niet weet, dat tot nog toe eenig lid den Christelijken godsdienst had aangenomen. De doop is ook toegediend geworden aan 8557 heidensche kinderen, die in doodsgevaar waren. De Christen zoo jongens- als meisjes-scholen, die wel is waar gering in getal zijn, zijn niet gestoord geworden, en men heeft er zelfs eenige nieuwen opgerigt.

» In Sutchuen, zoo wel als elders, ontbreekt het der missie aan arbeiders. De missie van Chochincina reeds smertelijk getroffen door den dood van den bisschop coadjutor Mgr. *Audemar*, bisschop van Adran, in 1821 overleden, en door dien van den Heer *Jarot*, provicaris-generaal, gestorven den 22sten Mei 1825, heeft een nieuwe en nog grooter verlies geleden in den persoon van haren Apostolischen Vicaris Mgr. *Jean Labarette*, bisschop van Verin, den 6den Augustus 1823 door den dood weggerukt. Die prelaat, in het stift van Baijonne geboren, was in zijn zeven-en-zeventigste jaar en bevond zich sedert bijna vijftig jaren in missie.

» Eenige dagen na zijnen dood is hij ter aarde besteld, onder eenen grooten toevloed van Christenen, die het verlies van eenen vader en herder kwamen beschreijen, welke zoo vele regten op hunne liefde en trouw verworven had. De dood van dien deugdzamen prelaat laat de missie in Cochinchina zonder bisschop. Er zijn thans geene Fransche missionarissen meer over, dan drie jonge priesters die de een in 1819 en de twee anderen in 1821 aldaar aangekomen zijn."

De *Etoile* behelst het volgende verhaal, hetgeen bijna ongeloofelijk zou klinken, zoo men niet wist hoe ligtelijk een niet geheel verharde booswicht te verschrikken is, en zoo men niet moest onderstellen, dat eene andere vrees, dan die voor den onmiddelijken aanval, de dieven gedreven heeft: » Den 11 der verledenen maand, omstreeks half zeven ure des avonds, hebben drie boosdoeners, nabij de gemeente Dampierre in Bresse, departement Saone-et-Loire, in eene hoeve weten te geraken. Op dat oogenblik was slechts een jong twaalfjarig meisje, *Jeanne Barbier* genaamd, te huis. Alvorens tot naar de keuken door te dringen maakten die roovers zich van dat kind meester en sloten het in de schuur, maar daaruit wetende te ontkomen, wapende het zich met eene mistvork, en drong stoutmoediglijk aan op een hunner die voor de deur wacht hield, terwijl de twee anderen aan het plunderen waren. De geen die buiten stond verrascht, *Jeanne Barbier* te zien, die zij opgesloten hadden, loopt op haar toe om haar met zijnen stok te treffen, maar het kind weert den slag af met de vork die zij in de hand hield, en den roover voor den maag treffende, werpt zij hem met kracht tegen een venster aan. Op het gedruis der

verbrijzelde ruiten spoeden zich de twee anderen naar buiten, en op hunne beurt door dat jonge meisje aangetast, hebben zij slechts den tijd om hunnen zwaar gekwetsten makker mede te voeren. Gaarne willen wij gelooven, dat de moed van dit kind, welke boven deszelfs ouderdom en sekse is, niet onbeloond blijve van den kant haars vaders en zelfs van de plaatselijke overheid.

Te Foglizzo, in Piemont, is eene weduwe overleden, in den ouderdom van honderd twintig jaren en veertig dagen. Zij had tot haar einde het gebruik harer zintuigen en geestvermogens behouden. Haar naam was *Catharina Genta.*

DUITSCHLAND.

HAMBURG. — Een der Duitsche bladen behelst het volgende

Overzigt van Algiers.

(*Vervolg en slot van No.* 105.)

De gewone inkomsten des lands bestaan in de tienden die van alle voortbrengselen geheven worden; voorts in de belastingen die op de beduinen en Berbers gelegd worden; in het vermogen van de genen die zonder erfgenamen sterven, en in de tollen van in- en uitvaart en verbeurdverklaring van goederen. Alle voorjaren trekt een korps troepen uit Algiers naar de onderscheidene provincien, om de belasting in te vorderen. Op dezen togt wordt meer geplunderd dan voor den staat ingezameld. Nog eene andere rijke bron van inkomsten bestaat in de zeerooverij en de schatting, welke vele Europesche mogendheden, onder den naam van geschenken, aan dezen roofstaat betalen. Een deel van den aangebragten buit behoort aan den geen die het kaperschip heeft uitgerust, een ander aan de regering. Zoodra de op zee buit gemaakte gevangenen in de haven van Algiers aankomen, worden zij aan wal gebragt, en, door eene menigte volks verzeld, dat hen met beschimpingen overlaadt, naar het geregtshof der marine gebragt. In de gehoorzaal der regters gevoerd, van welken een gordijn het afscheidt, wordt de zitting geopend, terwijl men het doek weg haalt, en de gevangenen staan tegen over het geregtshof, dat uit Ulema's (of welgeleerden), den eersten Aga des Divans en de medeleden der Algerijnsche regering bestaat, die in barbaarsche pracht en schrikwekkende achtbaarheid tegen over hen zitten. Men vordert de gevangenen hunne papieren af, en onderzoekt dezelve stiptelijk; als of de geweldadigste handeling nog den schijn van geregtigheid behoefde! De Europesche konsuls zijn bij deze verhandelingen tegenwoordig, om de echtheid der passen en overige papieren te doen blijken. De havenkapitein bekleedt den post van lands advokaat of openbaren aanklager, en levert het bewijs, doordien hij de ruwe wetten der zeeroof aanvoert, en het onderscheid aantoont, dat tusschen de bijgezetenen, de inboorlingen en werkelijke onderdanen bestaat, dat hij, volgens het Afrikaansche wetboek, het openbare regt volkomen verstaat. Christenen en Turken zien de uitspraak van het geregt met angst te gemoet. Wordt het schip voor een goeden prijs, en de manschap voor gevangenen en slaven verklaard, zoo roept het gemeen deze woorden in wilde vreuge na, en de ongelukkige Christenen worden, zonder onderscheid van rang of ouderdom, in boeijen geslagen en in slaven-kleederen gestoken. Het schrikkelijk lot, dat hen in den toestand van slaaf wacht, gaat alle beschrijving te boven, en kan door geene woorden worden uitgedrukt; geen lastdier wordt wreeder dan zij behandeld. Reeds dikwerf hebben de Europesche mogendheden traktaten met de Barbarijers aangegaan, waardoor zij de regten hunner onderdanen tegen de roofzucht dezer kapers beveiligd meenden, doch hunne hoop is nimmer vervuld geworden. Zelfs de herhaalde tuchtigingen, door de stad Algiers geleden, welke men reeds herhaalde malen in de asch gelegd heeft, hebben den Deij nimmer kunnen bewegen om de geslotene tractaten te eerbiedigen. Dikwijls is hij genoodzaakt om in het verlangen zijner troepen te bewilligen en den vrede te breken; weigerde hij het zoo zou zulks hem troon en leven kosten. — Met welke roofzuchtige denkwijzen

deze barbaren bezield zijn, blijkt uit het antwoord, dat een Deij aan den gezant eens Konings gaf, die in naam zijns heers dreigde de stad Algiers te zullen doen bombarderen en in brand steken. De Deij vroeg hem, hoeveel de belegering wel kosten zoude; 600,000 piasters, gaf de gezant ten antwoord. Geef mij 300,000, hernam de Deij, en met eigene hand steek ik de stad aan vier hoeken in brand. De vloot van Lord *Exmouth* was nog in het gezigt der haven, toen de Deij reeds van nieuwe krijgstoerustingen tegen zijne lijftrawanten sprak. Sedert dat tijdstip is er geen jaar verloopen gedurende welk niet het getal der Christen slaven is aangegroeid. Wanneer zal de vermetelheid der Afrikaansche zeeroovers het geduld der Christenen uitgeput hebben? In het Engelsche parlement hebben honderd stemmen aangedrongen op het afschaffen van den neger-handel, eenen maatregel, door welken West-Indie verarmen, Oost-Indie echter in gelijke evenredigheid winnen moet. Maar ten behoeve der Christen-slaven, die in Barbarije smachten, wordt geen besluit genomen; want de Engelsche handel, door deszelfs vloten beschermd, kan alleen dan winnen, wanneer de schepen van andere mogendheden geene veiligheid op zee vinden.

EDICTALE CITATIE.

Uit krachte van het appoinctement van dagvaarding bij Edicte *ad valvas curiæ*, verleend door den *Hove van Civiele Justitie der Kolonie Suriname*, in dato 21e. December 1824, aan M. H. BRANDT in gemeenschap van Goederen gehuwd met J. VAN WALRÉ Jr. ten deze geadsisteerd door J. H. BRANDT als benoemde Curator, impetrante van Edictale Citatie.

Zoo wordt door mij Ondergeteekende Eerste Exploicteur dezer Kolonie bij dezen openbare Edicte *ad valvas curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvaard bij dezen J. VAN WALRÉ Jr. omme te compareeren ter eerste geprivilegeerde Rolle van den *Hove van Civiele Justitie*, welke zal gehouden worden in de maand Februarij 1825 ten einde de impetrante en hem J. VAN WALRÉ Jr. bij sententie van den *Hove van Civiele Justitie* te zien separeeren van Bed, Tafel, Bijwoning en Goederen, ofte wel zich des verziekende tegen de Eisch en Conclusie welke ten dage dienende van wege de impetrante ten dien einde zal worden gedaan en genomen te verzetten en deswegens voort te procederen als naar rechten.

En op dat niemand hier van eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretendeeren, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd als naar stijle.

Paramaribo den 31e. December 1824.

N. L. BRAAM.
Eerste Exploicteur.

ADVERTISSEMENTEN.

Crediteuren van Plantagie *Argentcourt* worden verzocht hunne Rekeningen in blanko binnen veertien dagen in te leveren bij

E. C. MARTZILGER n. ux. c. s.

H. WILLERS is van voornemen om binnen kort deze Kolonie te verlaten, verzoekt een ieder die eenige pretentie ten zijnen lasten heeft betaling te komen ontvangen en die aan hem verschuldigd is betaling te doen.

Paramaribo den 3e. Januarij 1825.

GODSDIENST BY DE HERVORMDEN

Over de maand Januarij 1825.

Donderdag den 6e. namiddags ½5 uur, Voorbereiding.

Zondag den 9e. voormiddags ½9 uur, Avondmaal.

——— *des namidd. ½5 uur, Dankzegging.*

Zondag den 23e. namiddags ½9 uur,

Door Ds. H. UDEN MASMAN.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS.